

والنتین کاتاسونوف (Valentin Katasonov) پروفیسور، دکتور علوم اقتصاد، مدیر مرکز پژوهشهای اقتصادی روسیه بنام

«سرگئی فیودوروویچ شاراپوف»

ترجمه: ا. م. شیری

بُردار طلائی سیاست چینی (۱)

<http://www.fondsk.ru/news/2013/04/06/zolotoj-vektor-kitajskoj-politiki-i-19921.html>

۲۴ حمل ۱۳۹۲

کارشناسانی که بطور حرفه ای با مسائل طلا مشغول می شوند، همواره به عامل چین توجه دارند. در عین حال، متخصصانی که چین مدرن را مورد مطالعه قرار می دهند، حوادث مختلف زمینی را اغلب با «سیاست طلای» این کشور ارتباط می دهند. پس واقعیت «سیاست طلای» چین، هدف، وسیله و نتیجه حاصل از آن کدام است؟

استخراج طلا: آفریقای جنوبی رتبه اول جهانی را به چین واگذار کرد

آهنگ رشد بی سابقه استخراج فلز زرد، واضح ترین «بُردار طلائی» سیاست چینی است. از آغاز قرن حاضر یکی از بالاترین میزان افزایش استخراج طلا در چین مشاهده می شود. اگر حجم طلای تولید شده در سال ۲۰۰۰ را ۱۰۰ فرض کنیم، شاخص تولید طلا در سال ۲۰۱۱ در چین، ۲۱۴ / ۵؛ در روسیه، ۱۴۹ / ۷؛ اما در آفریقای جنوبی، فقط ۴۶ / ۳؛ در آمریکا، ۵۶ / ۶؛ در کانادا، ۶۹ / ۷؛ و در استرالیا، ۸۷ / ۵ بوده است. در طول اولین دهه قرن بیست و یکم در زمینه استخراج جهانی طلا تغییرات جدی در رتبه بندی کشورهای پیشرو روی داد. چین که در سال ۲۰۰۰ در رتبه چهارم (پس از آفریقای جنوبی، آمریکا و استرالیا) قرار داشت، در سال ۲۰۰۷ موفق شد رتبه اول را از آن خود سازد. این، یک حادثه برجسته در دنیای طلا بود. آفریقای جنوبی که مقام اول جهان در تولید طلا را از سال ۱۸۹۶، یعنی در مدت ۱۱۱ سال بخود اختصاص داده بود، از دست داد.

در سالهای بعد، چین فاصله خود در استخراج طلا با بقیه کشورها را پیگیرانه افزایش داد... در سال ۲۰۱۱ سهم چین در تولید سالانه جهانی طلا به ۱۳ / ۴ درصد رسید. چنین سطح رشدی در گذشته فقط مختص آفریقای جنوبی بود. با این همه، سهم آفریقای جنوبی در سال ۲۰۰۰، برابر ۱۶ / ۵ درصد بود. جالب توجه این است که چین موفق شد در سال ۲۰۱۲ به این جایگاه ارتقاء یابد (این موضوع پس از اعلام نتایج نهائی سال ۲۰۱۲ روشن تر خواهد شد). طبق

گزارش منتشره از سوی انجمن صنایع طلای چین در ماه فوریه سال ۲۰۱۳، حجم استخراج فلز گرانبها در سال ۲۰۱۲ در جمهوری خلق چین به ۴۰۳ تن رسید که خود آن، موقعیت چین را بعنوان پیشتاز استخراج طلا در جهان تأیید کرد. شایان توجه است که در سال ۱۹۴۹ (سال تشکیل جمهوری خلق چین) ۴/۰۷ تن طلا در این کشور استخراج شد. بدین ترتیب، چین موفق شد حجم تولید فلز زرد خود را از سال ۱۹۴۹ تا سال ۲۰۱۲، یکصد برابر افزایش دهد.

مصرف و واردات طلا: چین در سال ۲۰۱۲ به جایگاه اول جهانی ارتقاء یافت.

بر اساس گزارش کمیته جهانی طلا، چین در سال ۲۰۱۱ بلحاظ مصرف طلا (۸۱۱ تن) در رتبه دوم جهانی قرار گرفت و پاشنه به پاشنه به هند (۹۳۴ تن) نزدیک شد. شایان توجه اینکه، ایالات متحده آمریکا با مصرف ۱۴۹/۹ تن طلا در رتبه سوم جای گرفت. همانطور که می بینیم فاصله هند و چین با آمریکا چندین برابر است. لازم به گفتن است در حالیکه در هند کاهش مصرف طلا (۷ درصد در سال ۲۰۱۱ نسبت به سال ۲۰۱۰) مشاهده می شود، در چین، برعکس، افزایش می یابد (۲۲ درصد نسبت به سال ۲۰۱۱). سهم چین در عرضه جهانی طلا در سال ۲۰۱۱ بجای ۶ درصد در ده سال قبل، به ۲۶ درصد افزایش یافت. طبق گزارشهای اولیه، چین در سال ۲۰۱۲ بر هند پیشی گرفت و به کشور بیشترین مصرف کننده طلا در جهان تبدیل گردید.

همانطور که می بینیم، مصرف داخلی طلا در چین بمیزان بیش از دو برابر از مقدار طلای تولید شده در سال ۲۰۱۱ در کشور افزایش یافته است. کسری آن بحساب واردات تأمین می شود. سالهای زیادی هند بلحاظ واردات طلا در رتبه اول قرار داشت، بخصوص اینکه سطح مصرف طلا در این کشور بطور سنتی بالاست، و حجم تولید داخلی آن چندان هم قابل ملاحظه نیست. هند با وارد کردن ۹۶۷ تن طلا در سال ۲۰۱۱ به درجه رکورد رسید. اما در سال ۲۰۱۲ تصویر آشنا تغییر کرد و چین از لحاظ میزان واردات فلز زرد، آن کشور را در پله دوم نشانده. طبق برآورد کارشناسان بلومبرگ، در سال ۲۰۱۲، ۸۳۴/۵ تن طلا، بشکل شمش و سکه های طلا، در مقایسه با ۴۳۱/۲ تن در سال ۲۰۱۱ (یعنی، با افزایش دو برابری در سال)، از هنگ کنگ به سرزمین اصلی چین وارد شده است.

بسیاری از کشورها همانطور که طلا می خردند، همانطور هم می فروشند. اما این داستان ارتباطی با چین ندارد. صدور قانونی طلا از چین بسیار سخت است. در واقع، صدور آن (باستثنای مقدار کم از راه قاچاق) عملاً ممکن نیست. در تارنمای معتبر مرتبط با طلا، نتیجه گیری زیر در باره این موضوع درج شده است: «کارشناسان و کارگزاران فلزات گرانبها در یک

مسئله توافق کامل دارد و آن اینکه، حتی یکبار هم فروش طلا به بازار جهانی از سوی چین را بیاد ندارند».

آمار رسمی واردات طلای چین - فقط قسمت فوقانی کوه یخ

در آمار رسمی ورود فلز زرد به چین، احتمالاً، مقدار این پدیده کمتر نشان داده می شود. اولاً- واردات طلا به چین نه تنها از هنگ کنگ (که در آمار گمرکی وسیعاً در نظر گرفته می شود)، حتی از طریق سنگاپور و ماکائو صورت می گیرد. این، اساساً بخش «خاکستری» واردات است که در آمار رسمی جمهوری خلق چین لحاظ نمی شود. از آنجا که مجموع طول مرزهای چین بیش از ۲۲ هزار کیلومتر و خط ساحلی آن ۱۴ هزار و ۵۰۰ کیلومتر است، احتمال وجود «راهروهای» غیرقانونی دیگر واردات هم منتفی نیست. اغلب چنین عملیاتی در شکل معاملات مختلف مبادله کالایی بدون استفاده از ارز نمود می یابد. مثلاً، بارها مطبوعات از سفر بازرگانان چینی به کشورهای آفریقائی و مبادله کالاهای مصرفی چینی با فلز زرد مردم و کارآفرینان محلی گزارش داده اند.

ثانیاً- طلا نه تنها از طریق کانالهای عادی بازرگانی، حتی در چهارچوب توافقات اعتباری بین المللی بانکهای چینی با بانکهای اروپائی که از طلا بمتابه ضمانت استفاده می کنند، به چین وارد می شود. **جیم میلی**، تحلیلگر آمریکائی مسائل مالی در تارنمای «goldenjackass.com» در باره یک مسیر نشت طلا از بانکهای بزرگ اروپا می نویسد: «در معاهده با بانکهای آسیائی و بنگاههای سرمایه گذاری، که پولهای هنگفتی به آنها به قرض دادند، گفته میشود که تأمین نیازمندی های اضافی فقط در شکل تحویل فیزیکی طلا انجام می گیرد. از آنجا که بانکهای غربی بحساب بازوهای مالی قدرتمند کار می کنند، عواقب اشتباه برای آنها فاجعه بار خواهد بود. مجموعاً در عرض چهار ماه (از ماه مارس تا ماه ژوئن سال ۲۰۱۲) ۶ هزار تن طلای نقد (اساساً از سوئیس و ایتالیا) به آسیا سرازیر شده است. این اتفاق در حالی روی داد که بانکها طلا را از مشتریان خود به وام گرفتند. «در واقع دزدیدند».

ثالثاً- همانطور که کارشناسان اشاره می کنند، در پشت آمارهای رسمی هم همان طلایی قرار گرفته دارد که از معادن کاملاً یا بخشاً متعلق به شرکتهای چینی به کشور وارد میشود. طبیعی است که چنین طلایی باید بسیار ارزانتر از طلای بدست آمده از بازارهای معمولی باشد.

چین معادن طلای کشورهای خارجی را میخرد

کمبود ذخایر زمین شناسی فلز گرانبها در محدوده ارضی جمهوری خلق چین، بسیاری از شرکتهای تولید کننده طلای کشور را به جستجوی منابع تازه در دیگر کشورهای وادار میسازد. بدین جهت لازم به توجه است که منابع تولید داخلی مواد خام در چین رو به اتمام است.

پیشتر در ماه مارس سال ۲۰۱۰ کمیته جهانی طلا اعلام کرد، که ذخایر معادن طلای چین بعلت افزایش میزان استخراج در طول شش سال تمام خواهد شد. بگزارش سازمان زمین شناسی آمریکا، بعنوان یک منبع شناخته شده نسبتاً معتبر، چینیهها ۲۰ درصد ذخیره رسمی طلای خود را فقط در سال ۲۰۱۱ از دل خاک بیرون کشیدند.

چین دو برگ برنده، که خرید معادن طلا در جهان را آسان می سازد، در دست دارد. اولاً- چین فن آوری بسیار کارآمدی برای تولید طلا در اختیار دارد. ثانیاً- پول دارد. منشاء اصلی آن دو عبارت است از پولهای موجود در صندوق مستقل خارج از بودجه، تحت اختیار سازمان دولتی «شرکت سرمایه گذاری چین». شرکتهای دولتی، گیرندگان پول هستند. گروه شرکتهای معادن طلای چین، بزرگترین تولید کننده طلا در کشور، اعلام کرد که قصد دارد در معاملات بین المللی خرید معادن اضافی طلا شرکت کرده و با دیگر شرکتهای مشغول در زمینه توسعه معادن طلا در سراسر جهان همکاری نماید.

شرکتهای «شاندونگ گلد- زیژینگ ماینینگ» و «ژائوژیان ماینینگ»، دو شرکت دیگر چینی تولید کننده طلا، به مذاکرات فعال در زمینه خرید معادن طلا در خارج از کشور مشغول هستند. امروز دیگر چین مالک خصوصی معادن طلای قبلاً متعلق به شرکتهائی مانند «Norton Gold Fields»، «A1 Minerals»، «Gold One International»، «Zara»، «YTC Resources» و «Sovereign Gold» است.

سرمایه گذاران چینی در استرالیا بویژه فعال هستند. در اینجا، چند مورد از معاملات برای خرید معادن طلا در این کشور را بعنوان مثال ذکر میکنیم. گروه شرکت چینی «زیژینگ ماینینگ» در ماه آوریل سال ۲۰۱۲ اعلام کرد که تصمیم دارد شرکت استرالیائی «Norton Gold Fields» را که به استخراج در معدن **پادینگتن** واقع در نزدیکی شهر **کالگورلی** مشغول است، به قیمت ۲۹۹ میلیون دلار بخرد. خرید سهم این شرکت استرالیائی تولیدکننده طلا بوسیله چینی ها، فقط آغاز کار است و آنها اعلام کردند که بمنظور افزایش ذخیره طلای جمهوری خلق، تمام یا بخشی از شرکتهای استرالیائی تولیدکنندگان طلا را چین خواهند خرید. در سال ۲۰۱۱ چینی ها شرکت استرالیائی «A1 Minerals» تولید کننده طلا در معدن **لاورتون**، واقع در حومه شهر **ملبورن** را خریدند. اکنون نام این شرکت بنام شرکت مادر خود «Stone Resources Limited» در هنگ کنگ تغییر داده شده است. چینی ها همچنین بسته سهام پروژه استرالیائی «Zara»، تولید کننده طلا در اریتره را به ارزش ۸۰ میلیون دلار خریده اند. گروه «Yunnan Tin»، شرکت دیگر چینی، بزرگترین شرکت تولید کننده قلع در کشور و جهان، ۱۲/۳ درصد شرکت معدن استرالیائی «YTC Resources» را

که به کار توسعه معدن **هرا** در نزدیکی شهر **کوبار** در **نیو ساوز ویلز** مشغول است، در اختیار دارد. شرکت دیگر استرالیائی، «**Sovereign Gold**»، که به توسعه سلسله معادن متروکه «**Rocky River-Uralla**» در شمال نیو ساوز ویلز اشتغال دارد، با شرکت اکتشافی «**Jiangsu Geology & engineering**» چین، که ۳۰ درصد دو بخش از این معادن را به قیمت ۴ میلیون دلار خریده است، قرارداد همکاری امضاء کرد.

گزارشاتی از خرید سهام شرکتهای تولیدکننده در سایر نقاط جهان هم منتشر شده است. بعنوان مثال، «**National Gold Crop**» چین نصف معدن طلای «**Coer d'Alene Mines(CDE)**» آلاسکا را خریده است. شرکت «**Stone Resources Limited**» چین نیز ۱۷/۷ درصد سهم شرکت تولید کننده طلای «**Gold One International**» آفریقای جنوبی را به قیمت ۷۹ میلیون دلار خریداری کرده است. چینی ها توجه خاصی به آفریقا دارند، منتها بسیاری از معاملات آنها در این قاره مخفی نگاه داشته میشود.

یکی از بزرگترین معاملات در سال ۲۰۱۲ در ونزوئلا انجام شد. دولت این کشور و شرکت چینی «**China International Trust and Investment Corp**» قرارداد همکاری برای توسعه معدن طلای «**Las-kristinas**»، یکی از بزرگترین معادن طلای آمریکای لاتین امضاء کردند. معدن طلای «**Las-kristinas**» در جنوب ونزوئلا، در اراضی ایالت بولیوار واقع است. هوگو چاوز، رئیس جمهور (فقید) ونزوئلا ضمن تشریح توافقنامه، اظهار داشت که سخن نه فقط بر سر طلا، حتی بر سر مس هم هست. چرا که این معدن با هر دوی این فلز سرشار هستند. بطوریکه، سهم طلای این معدن، طبق ارزیابی های مقدماتی، ۱۷ میلیون اونس برآورد می شود. تا زمان عقد این قرارداد، یک شرکت کانادائی در این معدن کار می کرد. دولت ونزوئلا تصمیم گرفت چینی ها را جایگزین کانادائی ها بکند.

تأکید می کنم که سهام شرکتهای تولید کننده طلا در کشورهای مختلف را چین بمنظور تضمین آینده واردات طلای خود به قیمت ارزان میخرد.

ذخایر رسمی طلا: «ریاضیات چینی»

اطلاعات مربوط به اندوخته های رسمی طلا- فلز ثبت شده در ترازنامه حاکمیت پولی کشورها- بانکهای مرکزی و خزانه داری (وزارت دارائی) بدین شکل بنظر می رسد. بگفته منابع رسمی، موجودی این فلز در چین، ۱۰۵۴ تن می باشد. مقامات چینی تأیید می کنند، که همه این طلاها در ترازنامه بانک مرکزی کشور (بانک خلق چین) قرار دارد. رقم فوق الذکر از سال ۲۰۰۹، که بانک مرکزی ذخیره طلا را بمیزان ۷۵ درصد افزایش داد، تغییر می کند. اما کمتر

کارشناسی باور میکند که اندوخته رسمی طلای چین واقعا هم ۱۰۵۴ تن باشد، که بر اساس این شاخص هم کشور در رتبه پنجم جهانی جای می گیرد.

ذخایر طلای رسماً اعلام شده در ماه ژانویه سال ۲۰۱۳

(طبق گزارش صندوق بین المللی پول)

نام کشور	تن	سهم در ذخایر ارزی طلا، درصد
آمریکا	۸۱۱۳ / ۵	۷۶ / ۳
آلمان	۳۳۹۱ / ۳	۷۳ / ۵
ایتالیا	۲۴۵۱ / ۸	۷۲ / ۸
فرانسه	۲۴۳۵ / ۴	۷۱ / ۲
چین	۱۰۵۴ / ۱	۱ / ۷

واضح است، که همه طلای تولید شده در داخل چین به ذخایر دولتی افزوده میشود. لازم به یادآوریست که میزان طلای تولید داخلی چین در سالهای اخیر بدین ترتیب بوده است: سال ۲۰۰۹-۳۲۴ تن؛ سال ۲۰۱۰-۲۵۱ تن؛ سال ۲۰۱۱-۳۶۹ تن؛ سال ۲۰۱۲-۴۰۳ تن. بنظر میرسد که بعد از سال ۲۰۰۹، زمانیکه حجم طلای چین به ۱۰۵۴ تن رسید، ۱۴۴۷ تن فلز زرد دیگر به ذخیره طلای دولت اضافه شده است. بنا بر این، در ابتدای سال ۲۰۱۳ ذخیره طلای دولت جمهوری خلق چین به $۱۰۵۴+۱۴۴۷=۲۵۰۱$ تن افزایش یافت. و این، بدین مفهوم است که چین نه در رتبه پنجم طبق این شاخص که از گزارشات رسمی بر می آید، بلکه، در رتبه سوم پس از آمریکا و آلمان قرار می گیرد.

البته، این هنوز همه مسئله نیست. برخی کارشناسان عقیده دارند که ذخایر طلای چین باز هم بیشتر است. بعنوان مثال، ارزیابی **اینسلی مت**، سردبیر «Daily Resource Hunter» را که در ماه فوریه سال ۲۰۱۳ در رسانه های جمعی انتشار یافت، در نظر بگیرید. طبق برآورد او، ذخیره رسمی طلای چین علاوه بر تولید داخلی، بحساب واردات تکمیل میگردد و مقدار آن برابر ۳۹۲۷ تن است. بدین ترتیب معلوم میشود که چین بلحاظ حجم ذخیره رسمی طلا حتی آلمان پشت سر گذاشته و در رتبه دوم جهانی پس از آمریکا جای گرفته است.

افزون بر آن، اینسلی مت تأکید می کند، که واردات مخفیانه طلا از آفریقا و آمریکای جنوبی هم را که در آمارهای گمرکی جمهوری خلق چین انعکاس نمی یابند، باید در نظر گرفت. در نهایت او مقدار آن را برابر ۷۰۰۰ تن برآورد میکند. یعنی، اگر این ارزیابی را باور کنیم، چین

بحد کافی به آمریکا، که ذخیره رسمی فلز زرد آن کمی بیشتر از ۸۰۰۰ تن است، بسیار نزدیک شده است.

ادامه دارد...